

ISZVÁN TÁRSULT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok viz. Előfizetések és hirdetések a
 saadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

AZ ÁLLAM BELSŐ ERŐSSÉGEIRŐL.

Csernoch János dr hercegprimás elnöki megnyitó beszéde
 a Szent-István-Társulat közgyűlésén.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A hetvenéves Szent-István-Társulat 64. közgyűlésén visszatekintve egy évnek szellemi küzdelmeire és uralkodó eszméire önkéntelenül is belekapcsolódom múlt évi megnyitó beszédem gondolkörébe. Azt mondtam tavaly, hogy az örök béke és a nemzetközi biróság intézménye csak úgy vonhatók az utópisztikus távolságokból a valóság közelebbe, ha azokat az isteni kinyilatkoztatás által megvilágított örök jogi és erkölcsi törvények alapjaira helyezzük és az isteni tekintéllyel körülbástyázzuk. Amíg az államok magukat föltétlenül abszolút lényeknek és végső jogforrásoknak tekintik s a saját életérdekeiknél magasabb szempontokat el nem ismernek, addig az államok között a létért való erőszakos küzdelem el nem kerülhető. Az érdekharok elsimitásához az államok fölött álló tekintélyre van szükség. Ez pedig nem lehet más, mint az egyedüli abszolút lény, az Isten, aki az emberiségnek az állami életen felül álló magasabb rendeltetést is szabott. Az emberiség ezen magasabb hivatása s az isteni tekintély nevében ismételtén békére intette a harcban álló államokat a római pápa. Nem biráskodni akart a fölmerült vitás kérdésekben, nem akarta eldönteni, ki és mi a világháboru oka, hanem kérte az államok fejeit, ismerjék el, hogy mindnyájan e földön, bármely államnak polgárai, bármely népcsaládnak tagjai vagy valásnak hívói, egy közös mennyei Atyának vagyunk a gyermekei és az örök életnek várományosai. Ezen a közös alapon találkozhatnak, megtárgyalhatják ügyeiket és kölcsönös festvéri szeretettel, áldozattal és engesztelékenységgel megegyezhetnek, sőt a jövő harcok megakadályozása végett föllállhatnak nemzetközi biróságot, amely a közös mennyei Atya által az emberek lelkébe oltott és isteni szavával is kihirdetett örök érvényű jogi és erkölcsi elvek alapján békésen megítheti a fölmerülő nézeteltéréseket.

Igy a nemzetközi ítéleteknek volna erkölcsi hatályuk. Gondoskodni kellene ugyan róla, hogy a nemzetközi ítéleteket karhatalommal is végrehajtani lehessen. De a végrehajtó hatalom erkölcsi szankció nélkül nem biztosítaná a nemzetközi ítéletek hatályosságát. Napoleon mondotta egyszer Fontanesnak: „Tudja, mit csodállok legjobban ezen a világon? A hatalom tehetetlenségét arra, hogy valamit alaposan megszervezen. A

kard arra van kárhozthatva, hogy bizonyos idő múlva a szellemnek engedjen.”

Ebből a szempontból kell megítélni a pápa múlt évi augusztusi békejegyzékének világtörténelmi jelentőségét és az emberiségnek azt a fontos érdekét, hogy a világbéke lényegileg azon elvek szerint létesüljön, amelyeket a pápa kifejezett.

Igen nagy örömeinkre szolgál, hogy a központi hatalmak a pápai jegyzék jelentőségét felismerték és kinyilvánították készségüket a benne felsorolt pontok alapján való tárgyalásra. Magatartásuk méltó volt a nagy időkhoz, amikor az emberek lélektani, erkölcsi és vallási szempontból oly fogékonyak a világbéke eszméjének befogadására, mint talán soha azelőtt a világtörténelem folyamán.

Fájdalom, az entente hatalmak elzárkóztak s a pápai jegyzék kapcsán egyelőre nem jöhetett létre a béke.

Az események azóta gyorsan haladtak. Az orosz forradalom más irányt adott a fejlődésnek. Míg a pápa tiszteletben tartotta a történelmi jogokat s az élő államszervezetek sérelme nélkül természetes uton új tökéletesítő szövet akart kifejleszteni az internacionális viszonyok szabályozására, addig az orosz forradalom tabula rasat csinált, kiméletlen kézzel fölbontotta az orosz államszervezetet, analizáló módszerrel dolgozott ott, ahol annak helye nincs, mert az analysis megöli az életet. Kísérletezett új teóriákkal, amelyek a gyakorlatra átváltva fölbontották az orosz birodalmat, sőt a társadalmi rendet is s béke helyett megteremtette Oroszországban mindenkinek harcát mindenki ellen.

Békét nem tudtak teremteni, annál kevésbé tartós világbékét, hanem a részleges békének indirekt okaivá váltak, mert az általuk elgyöngült ország kényszerült a békét elfogadni.

Oroszország legújabb történelme intő példa minden állam számára. Újabb bizonyítékot szolgáltatott, hogy a kereszténység elvei alapján kifejlődött állambölcsélet ellen bűnhődés nélkül véteni nem szabad.

A kereszténység az államot nem tartja fizikai gépnek, merev és változhatatlan formának, hanem élő organizmusnak, amelyben minden szervnek megvan a maga fontos hivatása, joga és kötelessége a közcél, az állam polgárainak közjólléte érdekében.

Az államszervezet legnagyobb erőssége

az a keresztény igazság, hogy „Nincs hatalmasság, hanem csak az Istentől, amelyek pedig vannak, Istentől rendeltettek.” Az alattvaló azért tartja meg a felsőbbiség rendelkezéseit, mert úgy tudja, hogy ezt a hatalmat Istentől nyerte, a hatalom viszont avval a tudattal intézkedik, hogy tetteiért az örök Birónak tartozik felelősséggel. A hatalom szerveit az isteni Gondviselés az emberek segítségével választja meg. A kiválasztás módját különböző alkotmányok és törvények szabják meg, de a kiválasztás módjának megállapításáért és a törvényes rendszer betartásáért súlyosan felelősek mindazok, akiknek a körül befolyásuk van, mert az Isten szándékai szerint kell kiválasztaniok azt, akit az igazságos Isten tekintéllyel fog felruházni. Kétszeresen felelős az, aki a hatalmat elfogadja. Felelős a választás törvényességéért, de saját alkalmasságáért is, hogy a hatalmat méltóképpen gyakorolja. Ennek a tannak a fontossága abban a mértékben növekszik, amint az állampolgárok egyre nagyobb száma résztvesz az állami élet irányításában a jogkiterjesztés folytán. Isten előtt nemcsak a vezetők, a kiválasztottak, hanem a választók is felelősek, mert amíg a kiválasztottak cselekedeteit pozitív emberitörvények is korlátozzák, a választók kizáróan saját lelkiismeretükre vannak utalva. *Minél demokratikusabb valamelyik államszervezet, annál szükségesebb, hogy a választók lelkiismeretes, vallásos emberek legyenek, akik érzik akaratnyilvánításuk jelentőségét és a velejáró felelősséget.* A jogkiterjesztés veszélyeinek elhárítására a legalkalmasabb eszköz: a polgárok lelkiismereti érzékenységének fokozása.

A mostani időben, amikor a világháboru páratlan megpróbáltatásai alatt a jogkiterjesztést tüztük napirendre s amikor az emberi elmék lázas idegességgel keresvén a jobb jövő előfeltételeit, könnyen hisznek efemer teóriák csábításának: minden arra hivatott tényezőnek kötelessége az állam nyugodt fejlődése és belső békéje érdekében a választókat kellőleg fölvilágosítani és megnevelni. Mivel a kellő állampolgári megnevelés sem történhetik más alapon, mint a válás és az erkölcs szilárd talapzatán, azért elsősorban az összes vallásfelekezetek választott munkásságára van szükség. Nem szabad ezekben a veszedelmes időkben még a felekezetek közt is a viszálykodás üszkét szét-

hinteni. Inkább *nemes versenyben igyekeznünk kell minél több jót tenni* az ezeréves Magyarország szent hagyományainak védelmében és sokat szenvedett népének boldogításában.

A nagy Németországban, amelytől egyébként is annyit tanulhatunk, épen a protestantizmus 400 éves jubileuma alkalmából a felekezeti béke és a kölcsönös szent célokért folyó munkában való testvéri egyetértés fényes megnyilvánulásait hallottuk. Szolgáljon ez nekünk is intő példának. Magyarországot is egységesnek, nagynak és erősnek szeretjük látni. Éljen tehát benne testvéri egyetértésben a kereszténység, amelyen az ország alkotmánya és kulturája fölépült. *Mi katolikusok készségesen fogjuk az egyetértést ápolni!*

Ha a katolikus autonomia keretében hatásosabban tudjuk kifejteni az egyházban rejlő kulturerőket a nemzet számára, ez az erőfejlesztés nem fog más felekezetek ellen irányulni, hanem belekapcsolódik mindazok munkájába, akik ennek a nemzetnek ősi erényeit akarják konzerválni. Csak azok fogják magukat a katolikusokkal szemben találni, akik nem tudják e hazának ősi éltető lelkét befogadni s bomlasztó elméletekkel akarják az országot széterjeszteni.

A vallásfelekezetek mellett nagy hivatás vár a tanszemélyzetre és az állami hatalom összes szerveire, akiknek kemény hazafias meggyőződése és becsületos jó példája a nép szellemét neveli és óvja. Fontos érdeke azért a magyar államnak, hogy e két testület megelégedett és jó szellemű legyen. Végtelenül fájdalmas és szomorú volna, ha a tanfériak és a tisztviselők soraiban pillanatnyi elkeseredés nyomán oly irányok kapnának lábra, amelyek a két testület honfeltartó erejét meggyöngyöztetik.

A modern élet viszonyai között a tanszemélyzethez kell számítanunk a sajtó képviselőit is, mert a sajtó hatása talán még nagyobb, mint az iskoláé.

A katolikus egyház a mostani döntő időkben tartozik azzal szeretett hazánknak, hogy a lelkeszi karon kívül különösen az öntudatosan katolikus tanfériak, írók és tisztviselők útján a nemzetnek lelkiismeretét fölrázza; hogy sorompóba állítsa, fősorakoztassa hiveinek nagy hadseregét, akiknek szilárdan megalapozott világnézetén minden hazafiatlan és forradalmi áramlat megtörik, akik az igazság és a tiszta szándék bátorságával szembeszállanak az államszervezetnek életerei ellen támadókkal.

Amit a nyers erőszak ellen négy évi élet-halálküzdelemben megvédett a hős magyar katona, azt nem veszíthetjük el szégyenletes szellemi harcokban. Minden katolikus ember gyűjtse össze lelke mélyén teljes erkölcsi erejét s a jószándéku polgárokkal szolidáris munkában igyekezzék átsegíteni a nemzetet a belső krízisen, megteremtteni itthon a kölcsönös bizalom és szereteten alapuló erős békét. A belsőleg egysé-

ges és békés nemzet meg fogja szerezni a külső békét és legyőzhetetlen erkölcsi erejével egyik biztosítéka lesz a jog és erkölcs örök törvényein nyugvó általános békének, amelyet Krisztus földi helytartójának nagy eszméihez hiven készségesen előkészítünk és sóvárogva várunk. Mi rendületlenül bizunk az erkölcs diadalában, amely végre is erősebb minden fegyvernél. A legszomorubb időkben ez a vallásos bizodalom ad erőt, vigasztalást és megnyugvást. Nem más az, mint az Istenbe vetett bizalmunk, amelynek ígérete van a jelen és jövő élet felől (Tim. 4., 8.) a földi és az örök béke felől.

A Szent-István-Társulat 64. közgyűlését megnyitom.

Amiről a tettek beszélnek.

Irta: Olasz Péter S. J.

Keresztény gyűlölettől áradozó szabadkőműves napilapjaink szinte lesik az alkalmat, hogy betegápoló apácáinkból, az irgalmasság e földi angyalaiból gunyt üzhessenek s követ dobhassanak rájuk. Bizonyosság volt rá a gyöngyösi tüzvész, de leginkább Kaffka Margit legujabb, a páholy lapjaitól dicskoszoruozott izléstelen regénye, a „Hangyaboly”. Pedig nagyon sok hangyaboly van e földtekén. Lehet, hogy Kaffka M. legközelebb a „Vörös hangyabolyról” ír regényt, melyben több tudással és objektivitással nyújt betekintést a liliputi regényhősök tevékeny semmittevésébe.

A fiatalabb történelem pedig nagy készséggel szolgáltatja Kaffka M.-nak a következő adatokat (no még többet is!):

Az utóbbi években a német szabadgondolkodók, különösen a Häckel és Oswald vezetése alatt működő „Monistenbund”, az apácainézetmenyt állították pellengérré s verték mellüket, hogy az ő atheista, istengyűlölő világnézetükkel föl tudnak vonultatni annyi irgalmasságot, szeretetet, önfeláldozást, mint az Egyház egyszerű apácái.

Lapjaikban, kezdve a „Der Weg” től fel egész a „Das Menistische Jahrhundert” ig, (Ezekből, tehát eredeti, első forrásból merítettük cikkünk alanti adatait.) alig egy évvel a világháboru kitörése előtt, terv tervet ért a *felekezetenküli betegápoló nővérek* szervezéséuek számukra oly vonzó kérdésről.

A higgadtabbak E. Kordgiennel élükön hiába óvták a szövetséget, mely a propagandát megindítani nem vonakodott, az előre látható fiaskótól. A többség azonban C. H. Thiele-vel rettenthetetlenül haladt előre s kiáltványt intézett Németország szabadgondolkodóihoz, a mutatós s biztosra várt eredménnyel kecsegtető eszme érdekében. Fiatal, nagyrészt manista leányoktól érkező biztató sorok Thielett arra bírták, hogy nem sokkal a fölszólítás után az első felekezetenküli betegápolónővér otthont megnyissa. Mindössze 5-en jelentkeztek, s ezek közül is

pár nap múlva 2 férjhez menetel ürügye alatt faképnél hagyta a szabadgondolkodó áldozatkészség anélkül is oly kicsiny otthonát.

A szövetség, no meg Németország szabadgondolkodói a háboru kitörésével remélték elpalástolni a csufos fölsülést s hazafias röpiratot menesztettek a szabadgondolkodás hiveihez, hogy a haza oltárán, mint *felekezetenküli betegápolók* utánozzák az Egyház ezer és ezer apácájának áldozatos, minden földi érdeket mellőző életét.

Erre meg is alakult „Vörös Csillag” néven a felekezetenküli betegápolók egyesülete 260 taggal, akik közül azonban *egy sem virraszt a német sebesült hős lázas éjjelein*, hanem 4 márkát küld az egyesületnek. A „Vörös Csillag” hadikórházat is nyitott Münchenben — egy 6 ágyast s ezzel ki is merül a német szervezett szabadgondolkodók sajátkezüleg végzett irgalmassági gyakorlatára a haza oltárán.

Hogy úgy lesz ez nálunk is, hogy e kórtünemény, mely elárulja szabadgondolkodás Achilles sarkát, a Tisza Duna partján is ugyanaz — nem kételkedünk benne s nem is szólunk a maganemében páratlan budapesti Szimbolikus nagypáholy beszűntetett hadikórházáról . . .

Ha valaki odaát ráncolja homlokát e tények hallatára: kérjük cáfolja meg, de nem a Világ egy két soros vezércikkében, nem egy Kaffka-regényben — hanem tettel! Igen, beszéljenek a tettek s ne csak író toll sercegjen a szegényében elpirult fehér papírlapon! . . .

Temetők tolvajai.

Az a folyton terjedő szokás, hogy a szerzésnek legolcsóbb fajtája a lopás, a temetőket is uralma alá vette. Az olasz temetőben fekvő halottak hozzátartozói panaszkodják nekünk, hogy amióta egy utat vágtak a temetőn keresztül, a Réten lakó emberek mindent elhordanak a kegyeletnek e szentelt helyéről.

Ha virágot visznek ki s elültetik, 48 óra alatt ellopják kegyetlen kezek. Ami külföldön és Budapesten városszépítési program, a temetők diszitése, beültetése, a sírok gondozása, Nagyváradon lehetetlen, mert a virágtól kezdve a szerszámig mindent ellopnak, eloroznak, megsemmisítenek a réti csirkefogók és naplopók, akik a temetőben ütöttek tanyát.

Elsősorban a temetőőr figyelmét hívjuk fel e felháborító állapotra, de a rendőrség is jól tenné, ha razziát tartana. néhanapján a temetőkben, ahol most kezdődik a tél által megrongált sírok, sírboltok tatarozása, beültetése, mert a háboru címén nem lehet kiirtani a kegyeletet az emberek lelkéből.

* Keresünk egy vizsgázott fűtőt. Jelenkezni lehet Moskovits Adolf és Fiai r.-t.-nál

HUSVÉTI ILLATSZEREK,

kölnivizek, öntözők, pipereszappanok,

ajándéktárgyak nagy választékban beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ

droguista

„DIANA” illatszertárában

Bémer-tér 3.

Nyugaton teljes erővel kitört a tüzéségi csata.

Osztrák-magyar tüzéség is résztvesz a harcokban.

Berlin, március 21. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nsgy-főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér. Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Dixmuiden és Labasse között a felderítő tevékenység tegnap is élénk maradt. Este kiderült időjárás mellett a tüzéségi harc erősbödött. Az arcvonal többi részén a harci tevékenység csak átmenetileg éledt fel.

A német trónörökös hadcsoportja: Az Oise déli partján, Reimstől északra és a Champagneban a tüzéségi harc sokszorosan fokozódott.

Galwitz hadcsoportja: Verdun előtt a tüzéségi harc este nagy heveséget ért el. Ornestől délnyugatra bajor századok meglepő támadással átgázolták az első ellenséges vonalakat. Egész a Burle-szakadéig nyomultak előre s egy zászlóaljtorzset, több mint 240 franciát, köztük 20 tisztet, fogtak el. Apremonttól nyugatra rajnai és alsószász landwehr benyomult a francia árkokba és 78 foglyott hozott magával.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja. A Mosel keleti partján és Namenynél sikeres vállalkozásokat hajtottunk végre. A Parroy erdőben a francia tüzéség romboló tüze tovább tartott. **Ma reggel a nyugati arcvonal széles szakaszain teljes erővel kitört a tüzéségi csata.**

Az osztrák-magyar tüzéség résztvett az angolok és a franciák elleni harcban.

Ludendorf, első főszállásmester.

Budapest, március 21. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.) A nyugati harctéren az osztrák-magyar tüzéség a franciák és angolok ellen harcbalépett.

Veneziában a harci tevékenység többször jelentékenyen feléledt.

A vezérkar főnöke.

Német csapatok Chersonban.

Berlin, március 21. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagy-főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér. Mackensen vezértábornagy hadcsoportja. Kosch gyalogsági tábornok csapatai Ukániában elfoglalták Cherson kereskedelmi és kikötővárost.

Ludendorf, első főszállásmester.

Anglia eddigi hajótér vesztesége.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) *Rotterdamból jelentik: Lord Geddes az admirális első lordja az alsóház mai ülésén tájékoztatást nyújtott az angol kereskedelmi hajótér eddigi veszteségéről. Szerinte a háboru kezdetétől 1917 év végéig a világ összes hajótér vesztesége 2 és fél millió netto regiszter tonna s ebből Angliára körülbelül 8 százalék jut.*

Trockij le akarja leplezni Lenint.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) *Stockholmból jelentik: Pétervárról jelentik, hogy Radek, Trockij bizalmasa a baloldali forradalmi szociálisták gyűlésén le akarja leplezni Lenint, aki ellen fontos titkos okmányokat fog felolvasni. Ezek a titkos okmányok eddig Burzev őrzésében voltak. Lenin és barátai kiadták a jelszót, hogy Radek és hivei ellen irtó hadjáratot kell indítani.*

A békeszerződés ratifikált példánya Berlinben.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Petrov, az orosz külügyi biztosi hivatal elnöke egy küldöttséggel Moszkvából ide érkezett, hogy átadja a Német és Oroszország között létrejött békeszerződés ratifikált példányát.

Ukránia is ratifikálta a békeszerződést.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Kievből jelentik: a kis-rada mai ülésén nagy szótöbbséggel hozzájárult a Németország és Ukránia között kötött békeszerződés ratifikálásához.

A Szent István Társulat 64. közgyűlése.

A Magyar Kurir jelenti: Ezidén május elsején lesz 70 éve annak, hogy Fogarassy Mihály nagyváradi kanonok, a későbbi erdélyi püspök által néhány évvel előbb felvetett gondolat testet öltött és Jó és Olcsó Könyvkiadó Társulat néven megkezdte munkáját a magyarországi katolicizmusnak ma Szent István Társulat néven közismert leg-régibb kulturális intézménye. E nevezetes évforduló alkalmából a szokottnál is ünnepiesebb keretek között, előkelő és fényes közönség jelenlétében tartotta meg csütörtökön délelőtt 10 órakor a Társulat saját palotájának dísztermében évenként szokásos és immár 64. közgyűlést. A Társulat közgyűléseinek különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy annak megnyitóbeszédeit rendszerint a Társulat fővédője, a bibornok-hercegprimás szokta tartani, aki rendszerint a magyar katolicizmusnak, hogy úgy mondjuk évről-évre programot ad a munkára, a köztevékenységre. Így volt ez ma is, amikor az ország első főpapja rámutatott azokra a szükséges előfeltételekre, amelyeken az ország belső harmóniája épül fel, az a harmónia, amely az államot arra képesíti, hogy a határain álló ellenséggel a biztos győzelem reményében vegye fel a küzdelmet, a harcot.

A mai közgyűlést megelőzően délelőtt fél 10 órakor a díszterem oltáránál hálaadó szentmisét mondott dr. Giesswein Sándor preláthus, orsz. képviselő, a Társulat alelnöke.

Pontban 10 órakor lépett az ünnepi közönséggel zsufolásig megtelt terembe dr. Csernoch János bibornok hercegprimás, aki gróf Majláth György v. b. t. t. elnök és Giesswein Sándor alelnök között elfoglalta helyét az emelvényen és elmondotta megnyitó beszédét, amelyet lapunk élén közlünk.

A hercegprimás hatalmas megnyitóbeszédéért gróf Mailáth György v. b. t. t., a Szent István Társulat elnöke mondott a közgyűlés közönségének nevében köszönetet, mire Giesswein Sándor preláthus, orsz. képviselő terjesztette elő alelnöki jelentését.

Ezután Erdős Károly vezérigazgató az igazgatósági jelentést terjesztette elő. A társulat működésének minden mozzanatára kiterjedő jelentés elsősorban a társulat hetvenéves munkásságáról számolt be. Fogarassy Mihály nagyváradi kanonok, aki később erdélyi püspök lett már 1844-ben hangzott, hogy épületes és fölvilágosító könyvek terjesztésére tárlatot kell alakítani. 1848 május 1-én a kanonok buzgólkodására meg is kezdte működését ez az intézmény Jó és Olcsó Könyvkiadó Társulat néven. Programja egyaránt figyelembe vette a nép, az ifjuság és az intelligencia érdekeit és ezt a programot a maga teljességébe a könyvkiadótársulat meg is valósította. A nemzeti kultúra művelése mellett a társulat emberbaráti célok megvalósítására is mindenkor nagy súlyt vetett. Vezetői fáradságot nem ismerő buzgósággal és szaktudással egyre emelték színvonalát és bővítették munkakörét.

Az elmúlt 70 év során a társulat 24830 iv terjedelemben 2085 munkát adott ki. E

munkák között első helyen van a népies irodalom 852 kiadvánnyal, majd 369 tankönyv, 325 tudományos munka és 88 szépirodalmi mű következik. A kiadványok közül csak 144 volt fordítás, a többi eredeti munka.

Az elmúlt esztendőben a társulat a háborus nehézségek ellenére is megadta rendes tagjainak illetményül 60 iv terjedelemben a Katholikus Szemlét és 7 ivnyi terjedelemben a naptárt.

A társulat háborus jótékonyága sem maradt az előző évek mérete mögött. 83181 imakönyvet és 30679 olvasmányt osztott szét katonáink között, összesen 50401 korona értékben. A háború kitörésétől a múlt év végéig elajándékozott egymillió nyolcszázhuszonháromezer és nyolcvanegy imakönyvet és imafüzetet és 182401 olvasmányt.

Rendes tagjainak száma a múlt év végén összesen 6135 volt.

A nagy elismeréssel fogadott jelentés után a közgyűlés a társulat igazgatói állására újra egyhanguan Erdősi Károly c. apát, vezérigazgatót választotta meg.

Mi lesz a fogalmazói állások szervezésével ?

1600 koronáért jogvégezett emberek évek óta dolgoznak.

A háboru folytán Nagyvárad város tisztviselői és alkalmazottainak egyrésze katonai szolgálatot teljesít, akiknek munkáját egy részben ideiglenes alkalmazottak teljesítik, de a munka nagyobb részét az itthon levő tisztviselőknél kell végezni.

A nehéz megélhetési viszonyok és a túlhalmozott munka mellett azonban a tisztviselők elvárhatnák, hogy jobb fizetés által megélhetésük könnyebb legyen. Ezidőszerű azonban fizetésjavítást keresztülvinni nem lehet, hisz az állam is csak különféle pótlékokkal igyekszik a tisztviselők helyzetén úgy ahogy segíteni.

Nagyvárad városánál azonban már megindult egy újabb törekvés: az állások átszervezése, amely által egyes tisztviselők, illetve tisztviselő csoportok helyzete javulna.

Igy már szervezték a két új árvaszéki állást, most pedig tárgyalás alatt van a havidijas állások átszervezése irnoki állásokká, amelytől a tanács sem idegenkedik. A II. oszt. rendőrkapitányi állások átszervezése I. oszt. alkaptányi állásokká most kerül véleményezés alá a jogügyi bizottságban, míg a négy rendőrfogalmazó éppen tegnap adta be kérvényét, hogy állásaikat II. osztályu alkaptányokká szervezzék át.

A legutóbbi fogalmazó választásnál illetékes helyen felmerült az az eszme, hogy éppen a város érdekében szükség van több fogalmazói állás szervezésére.

A pályázatnál ugyanis olyan kiváló fiatal munkaerők reflektáltak az egyetlen fogalmazói állásra, akik jogvégeztség, sőt jogtudományi, vagy államtudományi tudori oklevelük mellett 4-6 vagy több év óta eredményes és buzgó munkát teljesítenek 1600 korona díjazásért a városnál. Ezeknek az ifjaknak megtartása a város szolgálatában elsőrendű városi érdek. Erre pedig éppen nem alkalmas a mai helyzet, amikor a legtöbb magasabb állást jórésztben fiatal tisztviselők töltik be s amikor ezek az ifjak

látják, hogy még egy fogalmazói állásra is csak hosszabb idő után számíthatnak.

Az ilyen jeles képzettségű munkaerők igen könnyen meggondolhatják magukat s egyszerűen háttal fordítanak a munkájukat nem méltányoló városi közigazgatásnak s átmennek akár az igazságszolgáltatás, akár a pénzügy szolgálatába, ahol törvényben biztosítva van az előmenetelük és megélhetésük s nem kell azért, még üresedés esetében is, 124 városatyánál kunyorálni a pártfogást.

Mikor a város vezetői látják, hogy kiváló tehetségű ifjak nem idegenkednek a közigazgatás szolgálatába állani s életüket odaláncolni a kevésbé kecsegtető városi szolgálatához, igyekezni kell, hogy ezeknek kedvét már korán ne vegye az a tudat, hogy legfeljebb csak évtizedek után járhatnak olyan pozícióba, amely megélhetésüket biztosítja.

Éppen Nagyvárad város polgármestere volt az, aki ennek az igazságnak szükségét elismerte; ő ösmeri legjobban, hogy kikre van szüksége a városnak. Az ő szavára bizonyára a törvényhatóság is belátja ennek szükségét s elfogadja a fogalmazói állások szervezését.

A bárándi furfangosok.

A bárándi korcsmában tavaly megjelent Varga Laci szabadságolt katona, aki ott találta a Balog familiát a Makula lányokkal. Varga ugrasztotta Balog Jósikát:

— Ember vagy te? Látod én megszöktem a katonaságtól, te meg katona vagy, nem vagy te ember.

Erre verekedés támadt, a korcsmáros a község házára küldött, ahonnan Herczegh Jenő helyettes jegyző a tumultusra tekintettel, maga ment a helyszínre. Utközben találkozott a már összebékélt csapattal s mindjárt a szökött katonát igazoltatta, akiről kiderült, hogy szabadságolt katona. Herczegh az igazolványt elvette, mire a csapat megtámadta, az egyik leány lehasította a kabátját s csak úgy menekült meg, hogy fegyvert hozott egy ismerősétől s ráfogta a zajongókra.

Hatósági közeg-megsértése miatt állottak tegnap a verekedők Seress Barna tanácsa előtt, jegyző volt Leimdörfer Imre dr, védő Stokker József dr.

Balogh János kijelenti, hogy ő részeg volt. Azelőtt 8 évvel ivott utoljára, meg akkor (Derültség). Ő a földön ült, nem bántott senkit. A lányok nyulkáltak a jegyző után. Nem ők bántották a jegyzőt, hanem az rugdosta őket. Dienes ur is tudja, muzsikus ember, tőle kapok bagót.

Makula Mari vallja, hogy a jegyző mindig köpött, mikor őket látta. (Derültség). Nem kellett volna utánunk jönni, minek jött? Csak az az igaz, amit ő mond? (Derültség.) Én jajgattam, mikor a puskát kihozta.

Elnök: Ezt elhiszem.

— Nem bántottuk a jegyzőt. Hiszen ha egy magyar ráfu, a cigány elszalad. (Derültség.) Az „inasok“ elvették a szabadságlevelet, az volt a baj.

Elnök: Micsoda inasok? Talán irnokok.

— Igenis, jegyzőinasok.

— Vigyázz, nem szabad hamisan vallani, megbüntet az Isten.

— Tudom, az Isten büntet, vagy beteggé, vagy nyomorékká tesz.

A bíróság fogházra ítélte az egész társaságot. Megnyugodtak benne.

Ügyész volt: Nesztor József dr.

A Kath. Kör mai közművelődési estélye.

Gyönyörű műsorral tartja a Kath. Kör ma délután utolsó közművelődési estélyét, mely alkalommal a róm. kath. tanítónőképző növendékei lépnek ismét a nyilvánosság elé. Pompás énekkaruk bizonyára ezuttal is nagy sikert fog aratni, annál inkább, mert az egész műsor színmagyar. Példát mutat ez a nagyhirű intézet, hogy miként kell magyar zenekulturát teremteni. Erkel Ferencnek, a nagy magyar muzsikusknak művei fogják betölteni az egész műsort.

Általános érdeklődés nyilvánul dr Vucskics Gyula kanonok előadása iránt, a kinek témája ma nagyon időszerű, mert a feltámadással kapcsolatosan a halotthamvasztás vallás és kegyeletsértő tényére is rá fog mutatni a kiváló és népszerű előadó.

A műsor a következő:

1. Ima hazáért. A Bánk Bán c. operából. Kúrti István zenetanár vezetése mellett négykezes zongorakísérettel négyszólamra éneklő a r. k. tanítónőképző ének kara.

2. Nyitány a Hunyadi László c. operából. Zongorán négy kézre játszó: Lukácsy Mária és Sándor Ilona, tanítónő jelöltek.

3. Hiszem a test feltámadását. Beszéd. Tartja dr Vucskics Gyula prépost-kanonok, a Kath. Kör alelnöke.

4. Részletek a Bánk Bán és Hunyadi László c. operákból. Gordonkán játsza Kúrti István zenetanár, zongorán kíséri Resch Mihály székesegyházi karnagy.

5. Király dal a Bánk Bán c. operából. Kúrti István zenetanár vezetése mellett négy kézre zongorakísérettel négyszólamra éneklő a r. kath. tanítónőképző ének kara.

Az előadás ma délután 5 órakor kezdődik. Belépti díj nincsen.

A pénzügyi bizottságban általánosságban elfogadták az adójavaslatokat.

A pénzügyi bizottság ma délelőtt Madarassy Gábor elnöklete alatt ülést tartott.

Az ülésen Popovics Sándor pénzügyminiszter közölte, hogy az érdekeltség kívánságára az adójavaslatokba bizonyos módosításokat vétetett fel, ezután Bartha Ödön előadó ismertette a javaslatot.

Teleszky János sajnálja, hogy a fontos javaslattal ilyen sokáig várakoztak, egyébként örömmel üdvözi a felvetett módosításokat.

Darányi Ignác tiltakozik az ellen, hogy az adójavaslatban a gazdákat a hadsereg szállítókkal egy kalap alá vették. Méltányos és egyenlő elbánást sürget.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy a közóhajok vélték eleget tenni, most, amidőn beterjesztik a javaslatot.

Hegedüs Lóránd szerint a hadinyereség adót is le kellene vonni a jövedelem adóból. Gróf Tisza István rövid felszólalása után az adójavaslatokat a bizottság általánosságban elfogadta.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Aki megelégedett a büntetéssel.

Stern Sámuelné, egy kifőző tulajdonosnője a szekrényében 2800 koronát tartogatott. Ugyancsak ő tartotta Szerle Virág nevű leányt, aki egy szép napon kinyitotta a szekrényt s elvitte a pénzt. Sterné feljelentette a leányt, aki Seréss Barna tanácselnök előtt is tagadta a lopást.

Sterné erre így szólt:

— Ha bevallod, hogy elloptad a 2800 koronát és megmutatod a helyet, ahova elrejtetted, akkor visszavonom a feljelentést. Nem bánom azt se, ha a pénzt odaadjuk a vak katonáknak.

A leány makacsul válaszolt:

— Nem loptam el a pénzt.

A bíróság erre Nesztor József dr. vádbeszéde után 8 havi börtönrre ítélte a leányt, aki *belenyugodott az ítéletbe.*

Elnök: Na, látod, Virág, hogy mégis te loptad el a pénzt és elrejtetted.

A váradi tűzerek hadialbuma.

A cs. és kir. 34. tábori tűzrezred kötetbe gyűjtötte és közreadja az ezred háborús történetét: a váradi tűzerek nagyszerű küzdelmeit, sok forró diadalát, ezer ragyogó haditényét.

A váradi tűzerek ott voltak a megvívott Belgrádnál, a szomorú emléktű Rohatynnál, a vérszövő Kárpátokban, a nagyszerű Gorlicénél, Tirol hegyormain, Lemberg diadalmas felszabadításánál, a sivár Albánia mocsárlázában, a betörő Románia szétzuzásánál és lengyel mezőkön és bukovinai dombháton, — mindenütt, ahol vészes volt a helyzet és mindenütt győzelemmel.

A váradi tűzerek dicsőségének megörökítése lesz a 34. és 35. tűzér hadialbum. Ez a csodás küzdelmekben megrokkantak gyógyítása és a hős halottak árvainak és özvegyeinek megsegítése a célja, a hadialbum egész jövedelme az ő javukat szolgálja.

A váradi tűzerek hadialbumának egyik legszebb fejezete — a legendás magyar áldozatkészség ragyogó dicsőrete — az Aranykönyv lesz, amely névszerint megörökíti azokat, akik nagyobb adományokkal támogatták a váradi tűzerek rokkantjait, árváit, özvegyeit.

A hadialbum megrendelhető a cs. és kir. 44. tűzrezred pótütegénél Nagyváradon s ugyanoda küldendők az adományok is.

Megnyilt

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

HIREK

* A Kath. Növédő Egyesület nagyheti konferenciái. A Kath. Növédő Egyesület nagyheti konferenciákat rendez, amelyeket Szilágyi Dézsa prem. tanár tart. Ha őhajt valaki meghívókat, úgy a Kath. Növédelmi Hivatalban a hivatalos órák alatt (kedden, csütörtökön, szombaton délután 3—5 óráig, a többi napokon délelőtt 9—12 óráig) átveheti.

A konferenciák az Orsolyita-zárda disztermében fognak lefolyni a következő sorrendben: márc. 24-én délután fél 6 órakor az első konferencia; márc. 25., 26., 27. napokon délelőtt fél 10 órakor és délután fél 6 órakor; 28-án, nagycsütörtökön reggel fél 8 órakor, utána sz. áldozás az Orsolyiták templomában.

A konferencia megkezdésekor az előterem ajtaját bezárlják és csak a disztermhez vezető folyosón szabad bejárni.

* Rimler Károly vaskoronarendje tegnap megérkezett a főispáni hivatalba. A kitüntetést nem lehetett még kellő ünnepélyes formában átadni, mert a polgármester beteg s tegnap nem tudott hivatalába felmenni.

* Ember Géza főispán a hazatérő katonákért. Ember Géza főispán akciót indított, hogy segíteni lehessen azokat a katonákat, akik a hadifogságból hazatérnek vagy a hadsereg kötelékéből elbocsátva, polgári foglalkozásukhoz visszatérnek. Ezek számára bizony valamelyes segély szükséges addig, míg foglalkozáshoz juthatnak. Ember Géza főispán felhívással fordult a társadalomhoz egy ilyen célú segélyalap létesítése végett. A felhívás nem hangzott el visszhang nélkül; eddig egy névtelen jótévő 1000 K t, Nógrádi Gyula 50 K t adtak e célra.

* A jogügyi bizottság ülése. Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága március hó 26-án d. u. 4 órakor (Városháza, I. emelet, bizottsági terem) ülést tart. Az ülésen a következő ügyek kerülnek tárgyalásra: 1. Özv. Bodó Lászlóné nyugdíjazása. 2. Millye László kérelme nyugdíjogosultsága ügyében. 3. Özv. Bene Istvánné nyugdíjazási ügye. 4. Somogyvármegye átirata a magyar állampolgár érvényesítése iránt. 5. Sárosvármegye átirata a nemzetiségi kérdés megoldása tárgyában. 6. A rendőrkapitányok fizetésrendezési kérelme.

* A főispán cipőakciójának eredménye. Ember Géza főispán pár hónap előtt akciót indított a szegény gyermekek cipővel való ellátására. Eddig a gyűjtés 22453 K 98 fillért eredményezett, melyből 526 pár cipőt osztottak ki.

* Gróf Laci a színpadon. A színházjáró közönség bizonyára örömmel veszi a hírt, hogy a szintársulat régi kiváló tagja: Gróf László legközelebb ismét megjelenik a színpadon. Gróf László évekig Szibériában volt mint hadifogoly s alig egy héttel ezelőtt érkezett haza. Most készül, hogy a Kóristalány egyik főszerepében ismét a közönség elé lépjen a vasárnapi bemutató előadásán.

* Fulda Tatia Nagyváradon. Fulda Tatia, a világhírű táncosnő legközelebb Nagyváradra jön s itt egy estély keretében fellép. Az estély tiszta jövedelmét háborús jótékony célra fogják fordítani; az illető céli meghatározására Ember Géza főispánt kérték fel.

* A rendőrfogalmazó állások átszervezése. Fluck Ferenc, Ehrlich Imre, Kolontáry János és dr. Szentmiklóssy Imre rendőrfogalmazók kérvényt adtak be aziránt, hogy állásaikat szervezzék át II. oszt. rendőrkapitányi állásokká. A kérelemben hivatkoznak arra, hogy a jelenlegi II. osztályú rendőrkapitányi állásokat most I. oszt. rendőrkapitányi állásokká szervezik át s így a rendőrkapitányi és fogalmazói állások között egy üres támad, ezt kérik az ő állásaik átszervezésével betölteni. Hivatkoznak továbbá 5—6 éves szolgálati idejükre s a nehéz megélhetési viszonyokra. Rámutatnak továbbá arra, hogy az átszervezés csupán évi 1520 korona több kiadást okozna a városnak.

* A szombati ifjusági mozielőadás. A Katolikus Népszövetség és Katolikus Kör szombaton ismét ifjusági mozielőadást rendez, melynek igen érdekes műsora a következő:

1. Messter Sascha. Háborús híradó.
 2. Párisi parkok és kertek. (Természetes).
 3. Ágoston contra Ágoston (Humoros.)
 4. A patak partján. (Eletkép.)
 5. Tiroli parasztlakó réme. (Humoros.)
 - 6., 7. A tanítónő. (Dráma 2 felvonásban, nem Bródi darabja!)
- Az előadás este 6 órakor kezdődik.

* Már kiadják a zsirt. Tudatom a város közönségével, hogy a husvéti ünnepekre való tekintettel az összes hatósági hus- és zsirüzletekben az 1918 március 28-tól április 4-ig esedékes zsirszelvényre a zsirt már szombat, március 23-tól kezdve fogják kiszolgáltatni, még pedig személyenként 10 deka zsirt. A március 21-től 28-ig terjedő zsirszelvény ellenében pedig a hatósági hus- és zsirüzletek személyenként 10 deka vajot, vagy 10 deka margarint, vagy pedig 5 deka vajot és 5 deka margarint fognak kiadni. — Nagyvárad, 1918 március 21-én. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* Elhalasztott bizottsági ülések. Nagyvárad város polgármesteri hivatala tisztelettel értesíti a közlekedési és szépészeti bizottság azon mélyen tisztelt tagjait, kik 1918 évi március hó 22-ikén d. u. 4 órára, ugyancsak a háború után a helyi közigazgatásra váró feladatok programjának kijelölésére hivatott bizottság azon tagjait, kik március hó 23-ikén d. u. 4 órára Rimler Károly polgármester elnöksége alatt tartandó értekezletre hivatottak össze, hogy ezen értekezletre egyelőre közbejött akadály folytán elmaradnak. Az értekezletet újabb megtartási ideje külön meghívóval fog jeleztetni. Nagyvárad, 1918. évi március hó 21. Polgármesteri hivatal.

* Előadás a közegészségügyi ismeretekről. Dr. Edelmann Menyhért, az állami gyermekmenhely igazgató főorvosa f. hó 27-én, szerda délután 6 órakor a városháza, földszint, 11. sz. alatt (felügyelő-igazgatói iroda) a Napközi Otthonok gondozói részére a közegészségügyi ismeretek köréből előadást tart. Az előadásra a Napközi Otthonok gondozóit, valamint az érdeklődőket meghívja a községi iskolaszék elnöksége.

* Vásár hirdetés. Berettóújfaluban az országos kirakodó- és állatvásár április hó 18. napján lesz.

* A kereskedő segélyesek figyelmébe. A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok Segítő Bizottsága ez úton közli, hogy a legközelebbi segélyosztás nem április hó első vasárnapján, hanem f. hó 24-én, vasárnap délelőtt lesz.

Megindult a németek nyugati offenzívája.

A németek benyomultak az angol állásokba.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff ügynökség jelenti 21-én este:

A belga fronton, Flandriában, Reimstől északra, Champagnében, Verdun előtt és Lotharingiában a tüzérségi harc fokozódott. Chambraila Saire között az angol állások egyes részeibe behatoltunk.

Ukránia kiutasította az ántánt tiszteteket.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Ukrania külügyminisztere rendeletet bocsátott ki, melyben felszólítja azokat az angol, francia és belga tiszteteket, akik még Kiev és környékén tartózkodnak, hogy hagyják el Ukrania területét.

* Boló kivégzését végleg elhalasztották. Budapesti tudósítónk telefonálja: Zürichből jelentik, hogy a közvélemény nyomása alatt Boló kivégzését végleg elhalasztották, perének újra felvétele küszöbön áll.

* Várady Aladár zeneműve a király előtt. Várady Aladár, a színház jeles karnagya legutóbb egy sikerült indulót szerzett, melyet a királynak ajánlott. A kiváló zeneművet a szerző kérésére Ember Géza főispán a napokban küldötte fel a kabinetirodának.

* A tanítók s tanárok beszerzési csoportjának tagjait értesíti az elnökség, hogy az elkészített cipőket, vagy bőrárut í. hó 22-én azaz pénteken délután 1-3 óráig osztja szét a kereskedelmi iskolában. A csoport tagjai A tól M. betűig délután 1-2 óráig, a többiek 2-3-ig fizethetik be rendeléseik értékét.

* A hegyközség közgyűlése. A nagyváradi hegyközség birtokossága f. évi március hó 24-ik napján vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza kistermében tartja rendes tavaszi közgyűlést, melyre a hegyközségi birtokosság tagjai tisztelettel meghívottak. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki előterjesztés. 2. Az 1917. évi zárszámadás. 3. Az 1918 évi költségelőirányzat. 4. Kilépő választmányi tagsági helyek betöltése. 5. Számvizsgáló bizottság megalakítása. 6. Szőlőkötöző spárga közös beszerzése. 7. Esetleges indítványok. Az elnökség.

* 2 középiskolát végzett fiu jobb fizetéssel tanulónak felvétetik. Kelengye áruház, Szent László-tér 5.

* Uridivat Czillér Imre Nagyáruházában. Férfi- és fiukalapok, nyakkendők, ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, harisnyák, sítábotok, bőrdarabok, pénztárcák, esőköpeny, esőernyők, acélárúk, legolcsóbban. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* Tyukszemirtó három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ara K 1-50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B.

* Megbízható egér- és patkányirtó szer (mezei egérnek is) méregmentes, embernek és háziállatnak ártalmatlan. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Rákóczi-ut 7-B.

* Dusafalva határában fekvő 302 magyar hold kiterjedésű legelő azonnal bérbeadó. Közlebbi felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnál Nagyváradon nyerhető.

* Ne dobja ki pénzét új ruhákért, mert a kitünően bevált ruhafestéssel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárban, városháza mellett.

* Pemete- és hársfamézcukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárban, a városháza mellett.

* Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* Uri házhoz három kislány mellé jó indulatu keresztény házilány kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

* Keresek egy magánházat nagy kerttel, udvarral, 2 esetleg 3 lakással bérbe. Cim Keledy főhadnagy, Uri-utca 24.

* Milflőrös, babos és színes nyerselymek, schotlisch sötétkek és fekete ruhaselemek és selyemszövetek olcsón eladók. Teleky-utca 29.

* Gondnok alkalmazást nyer a Fekete Sas és Zöldfa részvénytársaságnál. Jelentkezhetni a R. T. irodájában d. u. 3-5 óra közt. Telefon 14-00.

* Ruhafesték valódi két oroszlan H védjeggyel minden színben kapható. Ara 60 fillér. Vizsonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7-B.

* Eladó egy sötétkek női kosztüm, egy karkötő női zsebkönyv, egy kámszás férfi galléroköpeny és egy viselés női cipő. Szent János-u. 78.

* Aszodi Kossuth-utcai fő és Rákóczi-uti Csekoládé Király fiókjába szébbnél-szebb husvétitójások, Kugler Gerbeaud bonbonok megérkeztek.

Azonnali belépésre ujságkihordónőket Váradolasi, Katonaváros, Újváros és Külvárosra keres a Tiszántúl. Jelentkezők a kiadóhivatalban felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.

Butorozott szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

Varrólányok és tanulólányok

jó fizetéssel felvétetnek

Kesztenbaum Juliska füzőszalonjában, Rákóczi-ut.

* Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.

OLCSÓN!!

vállalok kőműves, ács és cserepező munkát, helyben és vidéken

Staharóczky József
Damjanich u. 16.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság” március 17-iki száma szövegben és képben egyaránt változatos tartalommal jelent meg. Szemere György új eredeti regénye mellett Arnold Bennett fordított regényének folytatását közli e szám, melyben Laczkó Gézáról novellát, Vargha Gyulától költeményt, Szigmától tárcát találunk, majd nekrológot és arcképet a héten elhunyt kiváló magyar publicistáról, Halász Imréről s képeket és ismertetőt Deák-Ebner Lajos most megnyitott nagyszerű kiállításáról az Ernst-muzeumban. A képek között a háborús és napi aktualitás illusztrációit nagy bőségben találhatja e számban is az olvasó és a rendes heti rovatokat. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalban (Budapest, IV., Egyetem utca 4. sz.)

Emlékezés Mikszáthra. A magyar gentry és a nép feledhetetlen költőjének, Mikszáth Kálmánnak emlékét ülteti meg Mauks Kornélia abban az érdekes füzetében, mely most jelent meg a Magyar Könyvtárban Képek Mikszáth Kálmán életéből címmel. Az író nő sógorneje volt Mikszáthnak, egész közelről, a szeretet szemüvegén át nézi alakját s tömörkedvű és jellemző epizódokat tud róla elmondani. Leírja, milyen volt fiatal esküdt korában, majd mint ügyvédbojtár, szőlőanyjáról, a nemzetes asszonyról, Mikszáth szívéből, horpácsi gazdálkodásáról, jubileumra készülődéséről stb. Tulajdonképpen kis novellákat ír Mikszáthról, amelyekből mindig kiérezzük a nagy író ismerős, kedves hangját is. Ezért, bár irodalomtörténeti érdekessége is van a füzetnek, vonzó és érdekes olvasmány mindenki számára. A Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cég kiadásában megjelent füzet ára 80 fillér.

Színház.

Heti műsor:

Péntek: Oszi vihar.

Szombat délután: Márványmenyasszony.

Szombat este: Kornevillei harangok.

Vasárnap délután: Románc.

Vasárnap este: Kóristalány. (Bemutató előadás.)

A Kóristalány. Faragó Jenő és Komjáthy Károly Budapesten nagy érdeklődés mellett bemutatott operettje, a Kóristalány vasárnap esti bemutatója elé nemcsak a közönség tekint nagy érdeklődéssel, hanem a szereplők is meleg sikert várnak ettől a kitünő zenéjű, vidám és táncos operettől, amelynek főszerepeit nálunk Vigh Mancsi, T. Pogány Janka, Kálmán Mancsi, Tompa Béla, Szigethy Jenő, Gróf László és Stoll Béla játsszák.

Délutáni előadások. Szombaton délután a népszerű Márványmenyasszony, vasárnap délután pedig Sheiden kedves szinpadai alkotása a Románc tölti be a műsort.

Szombaton a Kornevillei harangok. A közönségnek az a meleg érdeklődése, a mellyel a Kornevillei harangok reprizét fogadta, arra készítette a színház vezetőségét, hogy a pompás operettet szombaton este a műsorra tűzze. A Kornevillei harangok előadásai iránt megnyilatkozott élénk érdeklődést teljesen indokoltá teszi a repriz elsőrangú szereposztása is, amelynek során a hölgyek közül Germaint Kovács Margit, Serpolettet Sz. Zsigmond Anna éneklék. A férfiak közül Henry márkít Bihari Sándor, Gralniseut Békeli Lajos, Gáspár apót Stoll Béla játsszák. A többi szerepben Szabó Gyula, Szigeti Jenő és Iváncsi Jenő jutnak fáradságra érdemes szerepekhez.

APOLLÓ mozgó- színház	Pénteken
	Szenzációs új műsor.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek	

VIGADÓ mozgó- színház	Pénteken
	Új műsor.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek	

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**
Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

3140-918. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város gyámpénztárának 1916. évi számadásai és mérlege az 55200-1903. sz. belügyminiszteri rendelet 116. §-a értelmében a f. évi március hó 21-től április hó 5-ig bezárólag terjedő 15 napra a számvevői hivatal helyiségében közszemlére kitételnek, ahol az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik, azok ellen irányuló felszólamlásaikat vagy észrevételeiket a törvényhatósági bizottság f. évi április havi közgyűlését megelőzőleg 5 nappal a tanács mint állandó választmányhoz beadhatják. Nagyvárad város tanácsának 1918. évi március hó 20-iki ülése.

Rimler Károly
polgármester.

MEGÉRKEZTEK

a mintázott nyári selymek és grenadinok. Fehér, sötétkék és fekete selymek nagy választékban. Előnyös árak!

KELENGYE

Áruház Szent László-tér
5. szám. Telefon 1163.

URÁNIA
mozgó-
színház

Pénteken
Új műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

* Istállótrágyát saját igánkkal házaktól elszállítunk. Telefon 1099.

Nyílttér.

Árjegyzék!

Porcellán mozdár, átlós	8.-
Majolika gyümölcs átlós	8.-
Majolika falca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vize: készlet eszszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizekészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály üvegből	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika falca fogóval	5.-
Majolika vízeskanoncs színes	5.-
Konyvár kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs átlós	5.-
Majolika virágvasa színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teakészlet színes aranyozással	40.-
Kávékészlet színes aranyozással	40.-
Feketés készlet színes aranyozással	80.-
Ébődítőkészlet felszerelve sz. aranyozással	120.-
Hidegfelvágtató kész. sz. aranyozással	20.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglathatban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Köpcésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippok, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víziartok, Konyhaberedezésai cikkek, Képek, Ablak üvegesés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és dísz műanyag nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-sz. 13. sz.

Telefonszám 372.

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyváradai házakra az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyvárad.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
5480-1918. sz.

Ebzárlat.

Ismétellen előfordult ebveszettségi eset folytán, az állategészségi utasítás 188. §-a értelmében az egész város területére

90 napi ebzárlat

rendeltetik el, mely idő alatt a város területén levő ebek kötve tartandók, nem lévén szabad az utcára csakis szájkosárral ellátott vagy pórázon vezetett ebet bocsájtani.

Minden az utcán talált kóbor eb, a gypmester által elfogatni és azonnal kiirtatni fog.

Figyelmeztetnek az ebtulajdonosok arra is, hogy ebeiken netalán észlelt gyanús változásokat azonnal jelentsek be.

Ezen rendelet ellen vétő ebtulajdonosok az 1888. évi VII. t.-c. 154. §-a alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettetni.

Nagyvárad 1918 március 16.

Rendőrkapitányi hivatal.

Új férfiszabó műhely!

Szives tudomására hozom a tisztelt uri közönségnek, hogy

URI-DIVAT SZABÓMŰHELYEMET MEGNYITOTTAM.

Elvállalom új ruhák készítését a legújabb divat szerint, ugyszintén ruhák fordítását és vasalását mérsékelt áron. Meghívásra hához megyek. Kérem a n. é. közönség szives támogatását

Tisztelettel

Hottya Károly

uri-divatszabó

Szent János-utca 42.

Feketegyőrösön

(Tenke mellett) 135 kis hold szántóföld szabad kézből eladó.

Értekezhetni az

Általános Takarékpénztárnál
Nagyvárad, Bémer-tér.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Electrotechnikai
cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálás
Tungstram-égők állandóan raktáron.

IZSÁK LIDIAElsőrendű
fűzőszalonNAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.Parkszálloda épületében
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint

gimnázium, reál és polgáristákat

magánvizsgálatra
felelősséggel, előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosz-
szabb vagy rövidebb időre való be-
raktározására megfelelő helyiségek,
ezeken kívül boros- és szárazpincék,
istállók, kocsiszínek is állanak ren-
delkezésre. A beraktározott árukat
tűz- és betörés ellen biztosítjuk.
Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.

TELEFONSZÁM: 14-00.

Szép egyenes növési
AKÁCFA-CSEMETÉK

3-4 évesek az esztári gaz-
daságból nagyobb meny-
nyiségben eladók. Meg-
rendelések feladhatók:

Incze-irodában, Bémer-tér 3.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban
a kellemes helyzetben vagyunk, hogy

anuitásos és kamatozó
jelzálogkölcsonöket

ugy földekre mint városi bérházakra
15-65 évi időtartamra a legelőnyö-
sebb kamattétel mellett

minden árfolyam levo-
nás nélkül

készen állunk folyósítani.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagy-Várad.

Betűszedő tanulónak fiú és
berakó tanulónak leány
fizetéssel felvétetik

a **Szent László-nyomda**
részv.-társaságnál.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a **Donát-féle**
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30.

Telefon 1000.

VAS
és rézágak,

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: össze-
hajtós ágyak eredeti
gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

Eladó egy malomberendezés,
ugymint malomszíták, hozzá-
való szíjtárcsák, transmissiók
és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nál, Nagyváradon.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 814.

Ertesítjük a város t. közönségét, hogy villamos
FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítotnak.
Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerező telefonja

55.

Főszerező telefonja

55.